

Lokale steun in crisis

9 juni 2021, sessie met raad in Arnhem

Rekenkamer Arnhem i.s.m.
Bureau voor Economische Argumentatie | BEA

Reken kamer Arnhem

Agenda

Voorstel

- 20.30-20.35 uur Introductie
- 20.35-20.50 uur Presentatie Rekenkamer Arnhem
- 20.50-21.30 uur Vragen & antwoorden
- 21.30-21.45 uur Afsluiting

Karakter bijeenkomst

- Informerend / informatieve behandeling
- Voorbereiding van besluitvormende raadsvergadering

Reken
kamer
Arnhem

Vraagstelling

Centrale vraag

- Welke maatregelen zijn er in de B3A-gemeenten genomen?
- Op basis van welke afwegingen en belangen en onderkenning risico's?
- Wat was informatiepositie raad?

Deelvragen

1. Welke maatregelen zijn landelijk, regionaal en lokaal genomen
2. Welke afwegingen zijn gemaakt en welke risico's zijn onderkend?
3. Welke belangen zijn meegewogen?
4. Op welke wijze kwamen raden in positie (kaderstellen, controleren, vertegenwoordigen)?
5. Lessons learned: (i) in positie brengen van raden en (ii) van elkaar leren

Reken kamer Arnhem

Maatregelen in vogelvlucht

Beeld tot januari 2021

- Uiteindelijk 41 corona-steunmaatregelen geïnventariseerd…
- … daarnaast veel overige corona-maatregelen, met name in sociaal domein
- Kern van maatregelen die wij ook elders zien
  - Uitstel van lokale belastingen
  - (voorschot op) TOZO-uitkering
  - Coulant omgaan met huurders
  - Mogelijkheid uitbreiding terrassen en afzien van leges over extra m^2
  - Continuering subsidie aan instellingen ondanks niet kunnen leveren van prestaties
- Informatievoorziening (coronamonitor, financiële impact, loket 1,5 meter)
- Typische Arnhemse accenten
  - Noodfonds Stichting Ondernemersfonds Arnhem (SOFA)
  - 430 laptops voor scholen t.b.v. huishoudens met lage inkomens
  - Inspelen op 1,5 meter economie (o.a. City Hosts & herstelagenda)
- Aanspreken lokale netwerken (o.a. grote verhuurders

Reken kamer Arnhem

Arnhem in perspectief

Wat valt op?

- Heel snel geacteerd, forse inzet (alleen voor TOZO al 90 mensen ingezet)
- Thematische uitwerking maatregelen vanaf begin corona-crisis
- Relatief veel aandacht voor onderwijs, kinderopvang, welzijn en zorg
- Stramien niet ‘opgehangen’ aan portefeuille-indeling
- Actief betrokken raad die direct veel vragen stelde
- Dilemma: snel acteren zonder garantie compensatie door Rijk
- Enkele keren méér gedaan dan wat moest of wat elders gedaan werd
- Vóór zomer al tweesporen-aanpak (crisis én herstel)
- Veel aandacht voor ervaren financiële risico’s
- ‘Arnhemse aanpak’
  (doen wat direct nodig is voor Arnhemmers,
  oog voor kwetsbare groepen, stedelijke infrastructuur overeind houden,
  alles ‘in verbinding met de stad’)

Reken
kamer
Arnhem

Tijdpad

Hoofdlijnen

- 18 maart eerste overzicht lokale maatregelen
- 26 maart raadsbrief met aanvullende maatregelen
- 9 april raadsbrief met nieuwe maatregelen
- 29 april motie ‘Scenario’s voor morgen’ unaniem aangenomen
- 2 mei Perspectiefnota 2021-2024, ‘dun’ en vooralsnog ‘beleidsarm’
- 12 mei college wijst noodfonds af (voor ondernemers tussen wal & schip)
- 12 mei raadsbrief met ‘aanpak en scenario’s coronavirus’
- 2 juni raadsbrief met Arnhemse aanpak
- 9 juni raadsbrief ‘bijdrage culturele instellingen’, matching Rijk
- 9 juni raadsbrief met coronadashboard
- 7 juli raadsvoorstel Arnhemse herstelagenda
- 13 oktober raadsbrief met Arnhems afwegingskader corona
- 27 oktober raadsbrief anticyclisch investeren herstelagenda

Reken kamer Arnhem

Betrokkenheid raad

Beeld

- Snel na uitbreken coronacrisis eerste raadsvragen (13 t/m 15 maart)
- College voorziet snel in antwoorden en informeert over eerste maatregelen (18 maart 1e raadsbrief met inzichtelijke thema-indeling)
- Daarna frequent raadsbrieven maar vooralsnog informeren achteraf
- Wel vroeg actieve discussie, politieke avonden 15 en 22 april
- Vanaf begin veel raadsvragen en moties…
- … raad in Arnhem neemt in die zin veel initiatief
- Veel fracties worden benaderd door maatschappelijke instellingen, bedrijfsleven, inwoners > invulling volksvertegenwoordigende rol
- Brede focus van raad (economisch, sociaal, welzijn, cultuur, onderwijs, sport, gezondheid)

Reken kamer Arnhem

Conclusie 1

Toelichting

- Coronasteunmaatregelen van vier gemeenten komen in belangrijke mate overeen

- Gemeente Arnhem zet vroeg in coronacrisis breed palet aan lokale steunmaatregelen in

- Raad in Arnhem heeft geen steunmaatregelen ter besluitvorming voorgelegd gekregen vanuit college en daarmee geen kaderstellende rol gespeeld als het gaat om het bepalen van steunmaatregelen

Rekenkamer Arnhem

Conclusie 2

Toelichting

- Raad en college hebben inzicht verkregen in financiële en beleidsmatige gevolgen van de coronacrisis. Dit heeft bijgedragen aan de sturingsmogelijkheden van het college als het gaat om zet inzet van steunmaatregelen en voor de raad en het college als het gaat om herstelmogelijkheden.

- Door het ontbreken van financiële en beleidsscenario's en beleidsalternatieven bij bijvoorbeeld besluitvorming over de Arnhemse herstelagenda, is de raad niet in staat gesteld door college om kaders te stellen en richting te geven

Rekenkamer Arnhem

Conclusie 3

Toelichting

- Arnhem kiest bij inzet van steunmaatregelen voor een inhoudelijke focus, zet de (kwetsbare) inwoner centraal en kiest ervoor zich te richten op twee urgente impactthema's: (1) sociaalmaatschappelijk en (2) sociaaleconomisch, met daarnaast het oog op het financiële belang

- Het college heeft daarbij de lead

- Het Arnhems afwegingskader bevat uitgangspunten en is door het college vastgesteld

Reken
kamer
Arnhem

Conclusie 4

Toelichting

- In de eerste periode van de crisis niet of nauwelijks kaderstelling raad & colleges informeren raden steeds achteraf over steunmaatregelen

- College van Arnhem bedient de raad met zowel actieve als passieve informatievoorziening

- Arnhemse raad stelt zich actief op in het opvragen van informatie bij het college

- Dankzij actieve verzoeken vanuit raad aan college om sturingsinstrumentarium aan te reiken ter voorbereiding op besluitvorming, kon raad zijn kaderstellende rol beter invullen

Reken kamer Arnhem

Leren van elkaar

Halen → / Brengen ↓	Arnhem	Breda	Oss	Tilburg
Arnhem			Herstelagenda Snel hervatten reguliere vergadercyclus raad	Snel hervatten reguliere vergadercyclus raad
Breda	BroodNood-regeling Steunpakketten per fase		BroodNood-regeling Herstelagenda Steunpakketten per fase	BroodNood-regeling Steunpakketten per fase Snel hervatten reguliere vergadercyclus raad
Oss	Algemene uitgangspunten corona-steunmaatregelen Corona-debat hierover	Algemene uitgangspunten corona-steunmaatregelen Corona-debat hierover		Algemene uitgangspunten corona-steunmaatregelen Corona-debat hierover
Tilburg	Convenant ketensolidariteit horeca	Convenant ketensolidariteit horeca Mandaat geven aan college met begrenzing	Convenant ketensolidariteit horeca	

Rekenkamer Arnhem

Aanbevelingen (1)

Toelichting

- Aanbeveling 1: financiële en beleidsmatige risico's

  Blijf financiële en beleidsinhoudelijke risico's monitoren en gebruik deze informatie ter onderbouwing van besluitvorming over inzet van gemeente t.a.v. corona

- Aanbeveling 2: kader informatievoorziening

  Maak afspraken over gewenste informatievoorziening in crisistijden en leg deze vast. Voer daartoe eerst als raad en college gezamenlijk evaluerend gesprek ("wat ging goed en wat kan beter?")

Reken kamer Arnhem

Aanbevelingen (2)

vervolg

- Aanbeveling 3: beleidsalternatieven

  Werk met beleidsalternatieven als principiële keuzes gemaakt moeten worden over gemeentelijke inzet (nieuwe steunmaatregelen en/of verdere inzet op herstel). Na besluitvorming door raad over de gewenste richting (één van de beleidsalternatieven) kan een daarop geënt plan ter besluitvorming worden voorgelegd.

- Aanbeveling 4: belangenafweging

  Evalueer de werking en effecten van het Arnhemse afwegingskader 2020-2021 in relatie tot de doelstellingen van het afwegingskader en de doelen uit de herstelagenda. Rapporteer hierover aan de raad als voorbereiding op besluitvorming over het eventueel voortzetten van het afwegingskader

Reken kamer Arnhem

Tot slot

Vragen & opmerkingen?

Rekenkamer Arnhem

Rekenkamer Arnhem i.s.m.
Bureau voor Economische Argumentatie | BEA

Reken
kamer
Arnhem